

maakte den noodzakelijken invloed der kerken op den gang van zaken onmogelijk. De nieuwe synode dient nu deze machtsverschrijving van haar voorgangster van 1942 te erkennen en de leerbeslissingen, welke zij uitvaardigde, op dien grond terug te nemen. Bovendien moet zij uitspreken, dat hij leerbeslissingen en andere belangrijke zaken — behoudens in geval van onmogelijkheid bij aanklacht of appél — de kerken te voren moeten worden ingelicht, opdat zij gelegenheid hebben mede te leven en haar invloed aan te wenden."

Wat art. 31 der Kerkenordening betreft zijn zij van oordeel, dat het synodale standpunt, dat een kerkeraad altijd beginnen moet zich aan een besluit der Synode te onderwerpen, de zelfstandigheid der kerken niet tot haar recht doet komen, de hiërarchie bevordert en de reformatie in de kerken ernstig bemoeilijkt. Ze willen daarom uitgesproken zien, dat wanneer een kerk een besluit der Synode niet kan aanvaarden, zij voor de Synode daarvoor bewijs moet leveren uit Gods Woord. Acht nu de Generale Synode dit bewijs onvoldoende, maar blijft de kerk desniettemin staande toch van oordeel, dat zij op grond van het Woord Gods voor de synodale beslissing niet mag buigen, dan moet de kerk het recht hebben zich op de volgende Synode te beroepen, met dien verstande, dat zij zich gedurende dat appél niet behoort te houden aan het besluit der Synode". Bovendien moet zoo'n kerk dan het recht hebben „vóór de samenroeping der volgende Synode de kerken van haar opvatting en standpunt op de hoogte te stellen om behoorlijk invloed te kunnen uitoefenen". Handhaaft nu de volgende Synode evenwel het door haar voorgangster genomen besluit, „dan moet de kerk kunnen kiezen tusschen onderwerping of heengaan. Maar het moet vaststaan, dat de Generale Synode niet de bevoegdheid bezit, door schorsing of afzetting van ambtsdragers de kerk van haar zelfstandigheid te berooven en eigen wil door te zetten".¹⁰⁾

Scherp wijzen de friesche predikanten ook af de ongekend langdurige zelfcontinuëering waaraan de synodes van Sneek en Utrecht zich te buiten gingen. Ze achten dit evident in strijd met de Kerkenordening en ze verklaren dat het noodig is, „dat de Generale Synode uitsprekt, dat zelfcontinuëering van een Generale Synode, behoudens in noodtoestanden, waarin gewone bepalingen niet meer kunnen gelden, in strijd is met Art. 50 K.O." en dat een in zulken noodtoestand gecontinueerde Synode zich slechts bezig mag houden met hetgeen door die situatie dwingend wordt gelscht".¹²⁾

Ten slotte willen ze ook ten aanzien van de tuchtmacht der meerdere vergaderingen het Dolantiekerkrecht handhaven. Zij zijn het daarom met de tuchthandelingen der vorige synodes volmaakt oneens en zij verklaren van oordeel te zijn, „dat het initiatief in een tuchtzaak aan de meerdere vergaderingen niet toekomt en dat Art. 79 (der K.O.) uitdrukkelijk bedoelt, dat ambtsdragers slechts door voorgaand oordeel des kerkeraads derzelver en der naastgelegen gemeente geschorst kunnen worden en dat afzetting niet kan geschieden zonder medewerking van den kerkeraad, waartoe de ambtsdragers behooren". In verband met de vele vragen welke ten aanzien van het tuchtrecht der meerdere vergaderingen en haar schorsingsrecht zijn gerezen stellen zij bovendien voor, deze zaak aan een commissie ter bestudeering over te geven, opdat deze de volgende Synode van advies kan dienen, welk advies tevoren aan de kerken moet worden toegezonden. In deze commissie dienen dan, gelijk vanzelf spreekt, zoowel voor- als tegenstanders van het z.g.n. „nieuwe kerkrecht" te worden benoemd.

Dit is het requisitair waarmee de friesche bezwaard predikanten hun offensief tegen de kerkverwoestende handelingen der synodes van 1939-'45 openen!

C. V.

¹⁰⁾ Idem, p. 8/9.

¹¹⁾ Idem, p. 9/11.

¹²⁾ Dat artikel luidt: „De Nationale Synode zal ordinarlijk alle drie jaren eens gehouden worden, ten ware, dat er eenige dringende nood ware, om den tijd korter te nemen".

¹³⁾ Idem, p. 11/12.

UIT DE SCHRIFT

Daar spreken, waar Abraham staat

„... voor Hem aan welken hij geloofd heeft..." Rom. 4:17.
„... wij spreken in de tegenwoordigheid Gods..." 2 Cor. 12:19.

„Coram Deo", in Gods tegenwoordigheid, dat is ongeveer hetzelfde als wat in het Grieks wordt uitgedrukt door de woorden: „katenanti theou".

En dit woord treffen we aan zoowel in Rom. 4:17, als in 2 Cor. 12:19.

In de eerste plaats is sprake van onzen vader Abraham. Abraham is een vader van alle geloovigen, van ons allen, want uit Hem is Israël — zijn beloofde zaad — geroepen. Hij is vader van ons allen, staande vóór God. „Katenanti" dien God, in wien Hij gelófd

heeft. Hij stond, om zoo te spreken, „vis à vis" tegenover dien God. God sprak. En Abraham geloofde den Spreker. Hij stond tegenover Hem. Katenanti theou.

Nu, op dezelfde plek, waar Abraham geloofde, staat Paulus te spreken. En niet alleen hij. Maar ook Titus. En eigenlijk heel de kring der zendingsarbeiders. Ze spreken tot de gemeente. Over alles en nog wat. Tot stichting van de gemeenten. Ze geven daar opening der Schriften, en als het moet, ook opening van zaken. Ze bouwen de kerk en weren de brekers. Ze verzamelen de kudde en weren de wolven. Ze staan onder de officiële gezanten van Christus en laten zich daar niet van hun plaats dringen. En al die dingen doen ze sprekende af „katenanti theou", coram Deo, in Gods tegenwoordigheid. Daar waar vader Abraham geloofde, daar spreken de zonen Abrahams, daar disputeeren ze ook. Daar leggen ze banden en knippen ze banden door. Daar nemen ze aan en wijzen ze af. Daar zeggen ze: oremus, laat ons samen bidden en daar zeggen ze ook: voor die zonde niet meer bidden.

Het is goed, dit te bedenken.

Men wil ons heden in alle toonaarden leeren, dat de plaats waar Abraham geloofde, niet kan zijn de plaats, waar de kerk sprekers spreken. Het geloof maakt Abraham eenzaam, zoo heet het dan, en wie eenzaam is, die kan niet in het zelfde oogenblik spreken in de commune, de kompanie, het gezelschap. Gelooven is een zaak van één-zijn met God, en dus niet van een staan onder medemenschen. Maar spreken tot en onder menschen is dus iets van volslagen ander karakter en het geschiedt op een heel ander niveau. Zoo wil men het ons heden leeren. Met het gevolg, dat de kerkelijke spraak altijd wat anders is en ook iets anders inhoudt dan Abrahams geloof. Indien men al het geloof een inhoud toedenken zou.

Maar aan de Schrift is zulk een tegenstelling vreemd. Men spreekt daar waar men hoort. Gelijk men ook spreekt hetgeen men hoort. En ook „men" spreekt waar „men" hoort. De mensch Gods is geen eenzame; zijn „Geworfen-sein", zijn „geworpen-zijn" is

„ROEPEN" OF „NOEMEN" I

Men herinnert zich uit den kerkelijken strijd der laatste jaren de bespreking van de bekende woorden uit Rom. 9:7, waar een aanhaling staat uit Gen. 21:12: „In Izak zal u het zaad genoemd worden". Zoo kennen wij het woord uit onze Statenvertaling.

Reeds hebben wij in onze bespreking van de z.g. vervangingsformule erop gewezen, dat voor wat den hebreuwschen tekst betreft, de betekenis der woorden niet is, dat in Izak Abrahams zaad zijn naam krijgen zal, doch dat in Izak (in onderscheiding van Ismaël) Abrahams zaad tot stand komen zal, in het aanzijn zal geroepen worden. De Jongeling van Sappemeer heeft ons toen een zeer gewaardeerde bijdrage gezonden, die we in een volgend nummer opnemen, en waarin op grond van onderzoek van andere semietische talen eenzelfde conclusie werd bepleit.

Nu is voor ons, die in de eenheid van de Schriften gelooven, uiteraard de weergave van een woord uit het Oude in het Nieuwe Testament van betekenis voor het verstaan van het oudtestamentische woord zelf. Als de bijbel geciteerd wordt in den bijbel, en als heel de Schrift door den Geest is ingegeven, dan hooren we in zoo'n citaat den Geest zich zelf verklaren, en Hij is de eenige die dit kan.

Dus is voor ons ook van betekenis hoe in het Grieks het woord uit Gen. 21:12 wordt weergegeven. Welnu, we vinden daar een zeer bekend werkwoord: „kalein". „Kalein" kan vertaald worden door „noemen". Maar het kan ook vertaald worden door „roepen". De vraag is dus: hoe moet Rom. 9:7 vertaald worden? „In Izak zal u (het) zaad genoemd worden"? Of: „In Izak zal u (het) zaad geroepen worden"?

Men meene niet, dat de kwestie opgeworpen wordt voor de aardigheid, of, om te ontkomen aan een of ander lastig dilemma. We zien er van af, thans de gevallen na te gaan, waarin het Nieuwe Testament zich bedient van het woord „kalein". Voor ditmaal hebben we aan één geval genoeg, om te bewijzen dat we niet voor niets de vraag stellen. We doelen op het feit, dat enkele regels verder het zelfde woord „kalein" voorkomt (vs 12). Daar vertaalt men het door roepen: niet uit de werken, maar uit dengene, die roept. En wat „roepen" in den Romeinenbrief betekent, behoeven we slechts duidelijk te maken uit Rom. 4:17; daar wordt gezegd, dat God de dingen, die niet zijn ROEPT als zijnde; onze vertaling zegt: dat Hij ze roept alsof ze waren. Ook hier staat het zoo betekenisvolle werkwoord „kalein". Het duidt Gods scheppend roepen aan. Eerst is „het" er niet en dan komt „het" er. „Het" komt tot stand. Door Gods scheppend roepen. Want Hij spreekt en het is er. Hij gebiedt en het staat er.

We staan dus voor het merkwaardige feit, dat onze Statenvertalers hetzelfde woord in hetzelfde tekstverband hebben weergegeven den éénen keer door „noemen", den anderen keer door „roepen". Men weet hoe belangrijk een eenmaal aangenomen vertaling is: als die zich eenmaal heeft vastgezet in de bijbellezers, wel, dan kost het bijzondere moeite, zich ervan te overtuigen, dat een andere vertaling de voorkeur verdient.

een verwekt zijn in en tot een groote gemeente. Daar is zijn zieleereen.

Men zegt tot ons, anno 1948: als we niet samen bidden, dan geeft „het" toch niets. Wat geeft dan niets? Het pogen om elkaar te naderen.

Maar de vraag is juist, of we „elkaar" naderen moeten dan wel elkaar moeten blijven tegenspreken. De vraag is juist, of het woord van den één is geweest tot „stichting" der gemeente, en „katenanti theou", dan wel dat van den ander.

En daarom zal eerst moeten gezegd worden, wat men voor den inhoud van zijn spreken-en-gelooven uitgeeft „katenanti" God en „katenanti" zijn menschen. Eerst dan kan uitgemaakt worden of er weer een gemeenschap is, die juichen kan: wij hebben van elkander bevonden, dat de plaats, die ons „katenanti" God plaatst, dezelfde is, waar wij „katenanti" deze commune staan.

Hoe hebben ze dat dan bevonden?

Door hun op tafel gelegde duidelijke beginselverklaring te toetsen aan het geschreven Woord. Wie tegenover het Woord staat, die staat „katenanti" God.

En wie tegenover het Woord zijn maskerade-costuum aanhouden wil, zeggende als een onbekende tot den onbekende: „oremus", laat ons bidden, wel, die staat op dat oogenblik niet „katenanti" God. Ik dacht eigenlijk, dat zelfs op een house party men eerst de visitekaartjes wisselde, en dan pas zei: „oremus". Maar vandaag willen sommigen dat we dat ongeestelijk zullen noemen. Tenminste in de kerk.

Om te weten of ik het „katenanti" N.N. kan combineren met het „katenanti" God, moet N.N. eerst zijn papieren op tafel leggen.

Want, met eerbied gezegd, dat heeft God ook gedaan.

Om te weten of ik met Petrus kan bidden, moet hij me eerst eens eerlijk zeggen hoe hij denkt over de petra. Want hij is naar haar genoemd, niet zij naar hem.

K. S.

KERKELIJK LEVEN

Stel u eens voor, dat de vertaling van het overbekende vers eens aldus bij ons van jongsaf er ware ingeprent: in Izak zal u (het) zaad geroepen worden? Het Praeadvies, dat in 1943 zoo veel kwaad heeft aangericht, zou op dit punt heel wat weerstanden hebben moeten overwinnen.

Nu beslissen wij hier nog niet. Maar we wijzen op het diepgaande verschil tusschen beide vertalingen.

Zeg ik: in Izak zal u het zaad genoemd worden, dan moet er eerst zaad zijn, dat pas daarna zijn naam krijgt. Men noemt een werkelijkheid („zaak") die bestaat.

Maar spreek ik: in Izak zal u (het) zaad geroepen worden, dan is het juist omgekeerd: het zaad is er nog niet, maar komt tot stand door een scheppend wonder.

In het ééne geval („noemen") is er een benoemings-aangelegenheid aan de orde. Er is al iets, maar de vraag is: hoe zullen we het voor God en menschen kwalificeeren?

In het tweede geval („roepen") is er een scheppings-wonder aan de orde. Er is nog niets, maar er is wel wat beloofd; de vraag is nu: hoe komt het beloofde tot stand? Langs welken weg roept God het beloofde in het aanzijn?

De zaak is van zóoveel belang, dat we er op terug willen komen, niet om dr Ridderbos te helpen, die nu al jaren lang spreekt over de achtergronden van zijn denken in betrekking tot de bekende formule van 44', terwijl hij het eigenlijk moest hebben over die formule zelf. Maar omdat uit onzen lezerskring ons gevraagd werd, ook hierover eens onze meening te zeggen.

K. S.

„IN VOLLE HARMONIE"

Gaarne wil ik enkele regels wijden aan het verschenen Referaten-bundeltje, dat ons nog eens opdischt den rijkdom van het op de Jeugdcongressen 1947 gesproken en verhandelde, onder den titel: „In volle harmonie".

Die titel is eigenlijk de korte samenvatting van het referaat van Ds L. Doekes, die te spreken had over het actuele vraagstuk van de „Ontspanning en Inspanning", een vraagstuk waarmede zoovele van onze jongemenschen (en die heusch niet alleen) „zitten".

Verder refereerden Ds A. Jagersma en Ds O. W. Bouwsma; de eerste over een tweetal onderwerpen, n.l. „De behandeling van de belijdenis op onze verenigingen" en „De rechtvaardiging uit het geloof" — de laatste óók over „Inspanning en Ontspanning".

Wat het boekje erg waardevol maakt is, dat tevens achter elk referaat een korte samenvatting van de bespreking is weergegeven.

Nog werd van de hand van Ds Jagersma opgenomen een proeve schets over „Wat leert de Geref. Belijdenis aangaande de Rechtvaardiging uit het geloof", een schets die diende ter voorbereiding van de Congressen.

He gina beurs name Als voor door wat in w het n lijk g kan i stelli Utre rijk v

't E lijk be zijde waarl Als dan is ken II GEZIC Dat de Bel op wil Voo die kl geweld waarin den' t „neen"

Dit onze j VAN kunn in hur in d Ik z breed nog „s keerd: dat ze die „ni Dit l GANG naar d Als t ren, ko Dit l „Recht vrome mag z Vader. Instr „ontspa In ho stuk al dat altij „Dát m dan: „V bathskw en schri Een s gerust kracht „staan" perspect kwestiet véél, zit In gel en kinde ze te sta punten. En zo plaatsrui prachtige pelheid d lidenis r „Wat s harding van mijn verdraai 37) enz. „Neem clusie wa 't Boek als naar 's-Graven

„ZE"

Ds K. citeer v uitspraak „de vri teruit wil Let op a) acht b) wille Maar in sing etc. (in antwo recht hee